

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 5.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 4 Mars 1908.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonsspris 20 öre pr petrad.

28 Årg.

Richard Wagner.

Död d. 13 februari 1883.

Ett fjärdedels sekel har förgått sedan Richard Wagner, den snillrike musikdramatiska reformatorn, gick ur tiden efter att sju år förut ha fått se sin ungdoms dröm förverkligad, sitt lefnadsmål, uppförandet af Nibelungenringens tetralogi i ett särskildt dertill byggt »festspels-hus», uppnådt och att året före sin död i detta fått bevittna framträdandet af »Parsifal», det musikdramatiska storverk, som han sjelf betecknat såsom sitt sista.

Efter slutet af »Parsifal-spelen i Bayreuth sommaren 1882 begaf sig Wagner med sin familj till Venedig och bebodde der en komfortabel våning i palatset Vendramin-Calergi, en af de vackraste byggnaderna vid Canal grande med fasad åt solsidan, och i den åt kanalen liggande trädgården kunde man ofta få se honom tillsammans med sin då 14-årige son Siegfried. Familjen lefde mycket indraget och lemnade palatset endast för att under vackra dagar göra en färd till Lido. Hvarje förmiddag syntes emellertid Wagner sjelf på den Dreherska bierhallen, der han intog en gaffelfrukost. Den lilla gestalten med de lifliga rörelserna var föremål för mycket intresse i Venedig men sällan tog han emot besök. Wagner hade på senare tiden varit mycket besvärad af andtätta, och läkare som undersökt honom hade funnit hans hjärta på oroande sätt förstöradt. Under julen 1882 gafs dock under hans

ledning en musikalisk familjefest, då också 50-årsjubileet öfver hans 1832 i Leipzig gifna symfoni firades.

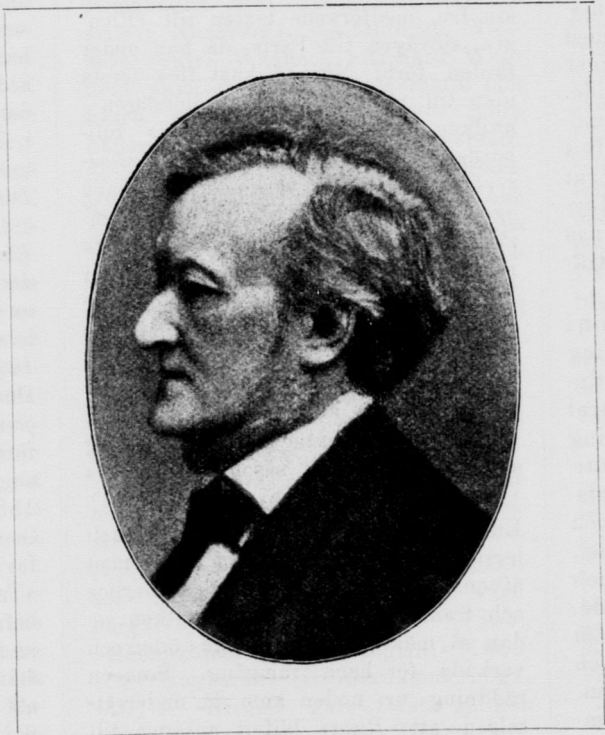
Den 13 februari på förmiddagen uppehöll sig Wagner, som vanligt den tiden på dagen, i sitt arbetsrum, ett fantastiskt-praktfullt rum, dekoreradt med dyrbara siden- och atlasväfnader i matt grönt och blått med öfvervägande rosafärg samt försedt med mörkblåa gardiner och dyrbara mattor med djurfällar öfver och hvars midt upptogs af en stor och låg divan. I detta rum brukade Wagner sitta och arbeta vid sitt skrifbord med ryggen mot fönstret och här vågade ingen störa honom, icke ens fru Cosima. Klockan 3 sistnämnda dag, då familjen var färdig att sätta sig till bords, hördes

Wagner ropa genom dörren till arbetsrummet, att han skulle komma ut så snart ett krampanfall, som häftigt angripit honom, gått öfver. Klockan 4 skulle man beställa gondolen. Då efter en stunds väntan familjefadern ej hördes af, gick tjänstflickan fram åt dörren till arbetsrummet, från hvilket hon hörde suckar och stönande, och vid öppnande af dörren fann hon sin husbonde liggande på soffan och redan kämpande mot döden. På hennes rop ditskyndade fru Cosima men kom endast tidigt nog att få mottaga den redan medvetslöse mannens sista suckar. Strax derefter inkommo barnen och sågo med förfäran hvad som händt.

Nyheten om dödsfallet spred sig snart, och palatset Verdramin var inom kort omgifvet af en stor hop menniskor. Om dödsfallet telegraferades genast till Tyskland, äfven till konung Ludvig af Bayern, som svarade att man skulle afvakta hans ordres rörande Wagners lik. Man vidtog dock genast anstalter för öfverförande af det samma till Bayreuth, der i trädgården till Wagners villa Wahnfried han låtit mura en familjegrav.

Den högtidliga begravningen i Bayreuth egde rum d. 18:de februari, och staden hade klädt sig i sorg. Under tonerna af sorgmarschen ur »Götterdämmerung» fördes kistan från perrongen till bangårdsplatsen, der en talartribun var uppförd, tal höllos och en otalig mängd kransar af deputerade och enskilda nedlades på kistan. Äfven konung Ludvig och flere hof voro representerade genom sändebud.

Endast barnen och Wag-

Richard Wagner.

ners allra närmaste vänner kunde jemte hans maka få bevista invigningen af grafven och jordfästningen. Den sista kvarten hade fru Cosima utbedt för sig, att ensam få bedja vid kistan. Fru Wagner är såsom dotter af Franz Liszt och grefvinnan d'Agoult katolik. Hennes då gamle 72-årige faders närvaro vid begravningen hade hon afböjt såsom farligt för hans helse. Liszt öfverlefde sin berömda måg nära tre och ett halft år.

I denna tidnings nekrolog öfver Wagner strax efter hans fränfalle yttrades om honom: »Som skald betydande, som musiker epokgörande, som karaktär utmärkt af en hardt otroligt seg och hänsynslös energi, var Richard Wagner en företeelse, lika ensam i sitt slag, som hans storverk att genomdriva de olympiska idealfestspelen i Bayreuth saknar motstycke i hela konsthistorien». Hans idéer om musikedramat äro ännu i dag grundläggande för operastilen. Hans reformatoriska verksamhet i det hänseendet gick ut på att åstadkomma en större scenisk verkan genom recitativisk sång och ledmotiv men inskränka eller afskaffa arian jemte omtagningar, kadenser och fasta periodslut, hvilka störa det dramatiska sammanhanget. Operasången skulle göras flytande dramatisk (talsång) och orkestern ej vidare blott ackompanjera utan blifva ett själfständigt led i det hela. Hufvudmomentena i dramat skola som förutsättningar och reminiscenser upptagas och utvecklas af instrumenten genom karaktäristiska motiv, s. k. ledmotiv. Det hela får derigenom en mera symfonisk natur. Wagners reformation var i hufvudsak riktad mot den odramatiska italienska koloraturstilen och den franska ytligt pompösa operastilen, hufvudsakligen representerad af Meyerbeer. Det var först med sina stora Nibelungendramer Wagner gjorde dessa sina idéer fullt gällande. Hvad beträffar användande af ledmotivet, hvars uppfinning man tillskrifvit Wagner, finner man detta redan förut såsom hos Weber och äfven hos Meyerbeer; vi erinra om kontrabasarnas motiv vid den bistre Marcells framträdanden i »Hugenotterna».

Hvad Wagners snille åstadkommit i dramatisk sång och orkesterbehandling har hans epigoner ej tagit i arf. Ensidighet i vokal deklamation, orkestral massverkan och brist på begränsning äro de egenskaper som utmärka nutidens flesta musikedramatiska komponister som skapa efter hans principer och tro sig hafva upptagit hans mantel, men för hvilka organisk bildning och skönhetsbegrepp synas vara främmande.

En något utförligare teckning och karaktärisering af Wagners lif och verksamhet skulle kräfva en volym. Här må därför i största korthet lemnas till komplettering af det ofvanstående följande biografiska uppgifter.

Wilhelm Richard Wagner föddes

i Leipzig den 22 maj 1813. Fadern, som dog knappt ett halft år efter Richards födelse, var polisaktuarie, därjämte ifrig skådespelare, edilettant, och af barnen egnade sig flere åt teatern. Modern gifte snart om sig med skådespelaren och lustspelförfattaren Ludwig Geyer i Dresden, der Richard genomgick Kreuzschule, gjorde bekantskap med Webers musik och den tiden omfattade diktkonsten med mera begärlighet än musiken, försökande sig med tragedier i grekiskt manér. Sedan modern förlorat sin andra man (redan 1820) flyttade hon åter till Leipzig, där dottern Rosalie var anställd vid Stadtteatern, och där genomgick Richard Nikolaigymnasiet, sedan studerande filosofi vid universitetet. Samtidigt tog han undervisning i klaverspelet af organisten Gottlieb Müller och studerade kontrapunkt för Theodor Weinlig. Hans första kompositioner visade ingen ovanligare begåfning. Dessa utgjordes af en *Pianonät* (op. 1), *Polonäs* (op. 2), *Fantasi*, en *Symfoni* (1832), en *Stråkkvartett*, 4 *Uvertyrer* o. a. En opera: *Die Hochzeit* blef ofullbordad. Hos sin broder Albert i Würzburg, en ansedd sångare och skådespelare, skref han operan *Die Feen*, som han förgäfvles utbjöd åt Leipzig teatern (1888 gifven i München) och trädde i praktisk verksamhet 1834 som musikdirektör vid Magdeburgs Stadtteater, der han fick, ehuru med ringa framgång, uppförd en ny opera *Das Liebesverbot*, (Efter Shakespeares »Measure for measure»). Sedan truppen i Magdeburg upplöstes gifte han sig med skådespelerskan Minna Planer, blef kapellmästare vid operan i Königsberg och sedan, då äfven Königsberg-operan upplöstes, i Riga 1837. Sedan hans kontrakt gått till ända 1839, reste han jemte sin fru, medförande texten till »Rienzi», sjövägen till Paris, då han under färden förbi Norges kust fick första idén till »Den flygande Holländaren», hvilken han der jemte »Rienzi» fullbordade och äfven skref sin *Faust-ouverture*, det första verk som röjer hans egen stil. Försöket att få upp »Rienzi» på Stora Operan misslyckades trots rekommendation af Meyerbeer, och i Paris hade Wagner för öfrigt en svår tid under sitt treåriga uppehåll der (1839—42). För att försörja sig måste han komponera franska romanser skriva uppsatser i »Gazette musicale» och utföra arrangeringar af tarfligaste slag samt klaverutdrag, såsom af Halévys »La reine de Chypre» (uppf. 1841). En vinst af vistelsen i Paris blef emellertid en för honom nyttig erfarenhet äfvensom bekantskapen med Berlioz och framförallt med Liszt, hvilken sedan så mäktigt ingrep i hans öden och verkade för hans framgång. Som en räddning ur nöden kom då underrättelsen att *Rienzi* blifvit antagen till uppförande i Dresden »Cola di Rienzi», der letzte der Tribunen» uppfördes der för första gången den 20 oktober

1842 och med stor framgång. Mycket bidrog därtill hans vän Tichatscheks ypperliga utförande af titelrollen, hvarmed denne ock skapade sitt rykte. Wagner blef nu utnämnd till kapellmästare vid Dresdenoperan och fick der 1843 uppförd *Der Fliegende Holländer*, som dock gjorde mindre lycka än »Rienzi». I sistnämnda opera hade Wagner slutit sig till den stora franska operastilen, men med »Holländaren» trädde han in på en ny väg med den reform, som gjort honom världskunnig och som bestod i bildandet af sammanhängande scener i stället för afslutade musiknummer. I detta verk var dock anslutning till Marschner (»Hans Heiling», »Vampyren») och Weber påtaglig, men den fria behandlingen af harmoniken och kromatiken stötte många och gaf anledning till bildande af partier för och emot Wagner. Denne uppträdde sedan med oratoriet *Das Liebesmähder Apostel*, bearbetade Glucks »Iphigenia i Aulis» och fullbordade *Tannhäuser*, hvars första uppförande egde rum hösten 1845, äfven den med omtvistad framgång. Samtidigt arbetade han på »Lohengrin» och planerade redan sin Nibelungen-cykel, själf författande alla sina operatexter. Vid öfverflyttande af Webers lik till Dresden talade Wagner vid sorghögtiden och hade också komponerat en kantat för tillfället. Ett storverk af honom var äfven uppförandet 1846 af Beethovens 9:de symfoni.

År 1848 inlemnade Wagner till ministern ett förslag till teaterreform »Entwurf eines nationaltheaters des königsreichs Sachsen», hvilket dock lemnades utan afseende. Harmen häröfver bidrog väl till att han komprometterade sig genom frisinnade tal vid majuppropet 1849. Efterlyst af polisen måste han fly från Dresden, då han först begaf sig till Liszt i Weimar, sedan till Paris och efter kort uppehåll der till Zürich, der han sedan stannade i flera år. Härifrån utkommo hans bekanta försvars- och reformskrifter: *Die Kunst und die revolution*, 1849; året derpå *Das Kunstwerk der Zukunft*, *Kunst und Klima* och *Das Judentum in der Musik*; följande år *Eine Mitteilung an meine Freunde*, *Oper und Drama* etc; hvarjemte den fullständiga texten till *Der Ring des Nibelungen* utgafs 1853. Den 1847 komponerade operan *Lohengrin* blef genom nitisk hjälp af Liszt första gången uppförd i Weimar d. 28 aug. 1850. Till London inbjöds han 1855 för att dirigera Philharmonic Society och begaf sig till Paris 1860 för att göra propaganda för sina verk. »Tannhäuser» blef ock på särskild befallning af kejsaren uppförd 1861 på Stora operan men mötte häftigt motstånd af en clique, som stötte sig på att operan saknade balett; äfven politiska skäl torde ha medverkat, hvilket föranledde Wagner att efter tredje uppförandet återtaga sitt verk. *Lamoureux*, som på sina konserter sökt göra pari-

sarne bekanta med Wagners verk, företog sig djärfheten att uppföra »Lohengrin» i sin helhet på Edenteatern 1887, hvilket framkallade ett verkligt upplopp, så att operans fortsatta gifvande blef förbjudet. I okt. 1890 insmuglades på Stora operan 3:dje akten af »Lohengrin» under benämningen »duett» och i sept. 1891 gafs hela operan der med stor framgång. Nu var isen bruten och Wagners musikdramer ha sedan hänfört parisarne.

Wagner hade emellertid fått amesti och kunde återvända till Tyskland. Förgäfvets försökte han att få sin redan 1859 fulländade opera »Tristan och Isolde» uppförd i Karlsruhe. Denna inledde hans tredje skaparperiod, då å ena sidan sången nästan alldeles förvandlas till deklamation och å andra orkesterpartiet göres till ett invecklat symfoniarbete med de symboliska ledmotiven. *Tristan och Isolde* uppfördes första gången i München 1865, dit Wagner året förut blifvit kallad af Ludvig II, genom hvars beskydd han nu ändtligen fått en trygg ställning. På rekommendation af Wagner blef hans lärjunge i direktion Hans von Bülow kallad till München, 1865 som hofpianist och blef året derpå direktör för kungl. musikskolan och hofkapellmästare. Som bekant skilde sig Bülows maka Cosima, Liszts dotter, från honom och gifte sig med Wagner 1869. Denna hade nämligen, efter tjugufem års äktenskap, 1861 skildt sig från sin hustru, Minna Planer (död 1866), som varit honom en god maka men ej kunde rätt uppskatta hans konstnärliga betydelse. Detta hans första äktenskap var barnlöst.

I juni 1868 uppfördes i München för första gången *Die Meistersinger von Nürnberg*, påtänkt redan samtidigt med »Tannhäuser» som ett komiskt motstycke till dess tragiska sångarstrid, och derstädes gick sedan 1869 *Rheingold*, förspelt till Nibelungen-trilogien, öfver scenen. År 1871 flyttade Wagner till Bayreuth, der hans »Nibelungenring» — musikdramerna *Walküre*, *Sigfried* och *Götterdämmerung* jemte förspelt »Rheingold» — d. 13—30 aug. 1876 under närvaro af kejsar Wilhelm I, konung Ludvig II af Bayern och en elit af konstnärer m. fl. uppfördes i ett särskildt »festspelshus» (först provisoriskt), hvartill medel, 900,000 mk. insamlats af Wagnerföreningar i Tyskland. På dessa följde, såsom redan sagts, *Parsifal* 1882. Som man vet har sedan dess hvart eller hvartannat år i Bayreuth uppförts de sistnämnda musikdramerna, och jemte dessa äfven hans äldre operor, under fru Cosimas ledning. »Parsifal», som endast skulle få uppföras i Bayreuth, har på senare år, trots protester af henne och tyska wagnervänner, uppförts på Metropolitanoperan i New York och i Amsterdam.

Af Wagners öfriga kompositioner må nämnas för orkester *Huldigungsmarsch*,

Kaisermarsch, *Festmarsch* (1876 för Philadelphia), idyllen *Siegfried* samt *Sånger*, utom hvad ofvan nämnts.

Wagners skrifter och dikter ha utkommit i flera samlingar. Af dessa skrifter kunna nämnas: »Das judenthum in der musik». (1850), »Das Wiener Hofoperntheater», (1863), »Über Staat und Religion» (1864), »Über die Ouvertüre», »Deutsche kunst und deutsche politik», »Beethoven», (1870), »Über das dirigiren», »Über die Bestimmung der oper», »Bayreuth» etc. Literaturen öfver Wagner har ett betydande omfång. Af mängden biografier öfver honom intager väl H. Fr. Glasenapps »Das Leben Richard Wagners» främsta rummet. Nyligen har af denna utgivits 5:te bandet (Breitkopf & Härtel) och ett 6:te band deraf är reserveradt för Parsifal-tiden.

Andra märkligare biografier öfver Wagner ha utgivits af Richard Pohl (1883), Ad. Jullien (1886) H. St. Chamberlain (1894) m. fl. Flere samlingar af Wagners bref ha också utgivits, så hans brevexling med Liszt, Wagners bref till Mathilda Wesendonck och hennes man, (W. var intim vän med dem i Zürich) till Th. Uhlig, Aug. Röckel, hans första hustru m. fl. samt »Bayreuther Briefe».

Af sveuska skrifter om Wagner må nämnas »Om Wagnerismen» och uppsatser i »Musikaliska studier» (Rich. Wagners andliga utveckling. Om ledmotiv.) af Adolf Lindgren, »Rich. Wagner såsom skapare af musikdramat», 4 häften (analys med notexempel öfver hans sceniska verk), samt »Ludwig van Beethoven, bedömd af Wagner», dessa af Oscar Bensow; uppsatser i »Musikaliska kåserier» af Andr. Hallén (Hur Wagner tänkt sig en nationalteater. Breffvexling med Uhlig. »Mästersångarne i Nürnberg». Affällingen Nietzsche contra Wagner), »Richard Wagners skrifter i urval», öfversatta och bearb. af W. Peterson-Berger (flere häften), »Nibelungens ring» öfversättning af Sigrid Elmblad (med notbilagor: musikdramernas ledmotiv); dit kan också räknas dansken Karl Gjellerups »Richard Wagner i sin trilogi Nibelungens ring» auktoriserad öfversättning af Fr. Vult von Steijern (med kommentar af öfversättaren). Af Wagners här gifna operor äro »Rienzi» och »Holländaren» öfversatta af Fritz Arlberg, »Tannhäuser» och »Lohengrin» af Frans Hedberg.

Af Wagners operor och musikdramer ha i Stockholm uppförts: »Rienzi» (1865), »Flygande holländaren» (1872), »Lohengrin» (1874) »Tannhäuser» (1878), »Mästersångarne i Nürnberg» (1887), »Valkyrian» (1895), »Rhenguldet» (1901), »Siegfried» (1905) och »Ragnarök» (»Götterdämmerung», 1907). »Rienzi» gafs första gången 1865 med Josef Aloys Tichatschek, den berömda Wagnersångaren från Dresden, om hvilken vi förut talat, hvilken 1863 i april först gästade

Stockholmsoperan som Masaniello.* Den gafs äfven 1866 med Tichatschek i titelrollen och därefter 1886 med hr Sellman samt senast 1904 i slutet af året med hr Hagemann som Rienzi.

Från Faraonernas land.

Thomas' »Hamlet».

Vid vår återkomst, efter jemnt två års förlopp,¹⁾ till Alexandria hade vi ånyo tillfälle att konstatera den italienska operans supremati: i det, efter Abbasteaterns härjande af våld för några år sedan och nödortfuga restaurering till en ordinär varietéscen, förnämsta »konsttemplet» derstädes, »Zinzinia», uppträdde ett utmärkt italienskt operasällskap under ledning af samme driftiga impresario, »cav.» Gianoli, som förra gången så framgångsrikt dirigerade den egyptiska metropolens Kedivialteater. På grund af vårt korta uppehåll i förstnämnda stad förhindrade att der bevista någon föreställning må vi endast omnämna en galarepresentation af *Puccinis* Madama Butterfly med *Saloméa Kruseniski* och *Italo Christalli* i hufvudpartierna samt i närvaro af dess illustré komponist, hvilken i dessa dagar anträdte en Nilfärd till öfre Egypten.

I Kairo befinner sig *Saint-Saëns* jemväl denna vinter, och premiären af hans *Sanson* et *Dalila* å den förvarande säsong af franske teateragenten *Poncet* förpaktade Kedivialteatern²⁾ lär äfven gestaltat sig till en fullständig triumf för den venerable maestron, som själf, i ett »öppet bref» till densamme, skänkt sitt amplaste erkännande åt framställningen, ja rent af förklarar återgifvandet af »le terrible second acte» öfverträffligt. Interpretationen af den rikhaltiga, hufvudsakligen inom den franska »stora operans» område fallande repertoaren är ock, under kapellmästaren *Barons* ledning, i det hela fullt förstklassig. Bland solisterna tages obestriddligen priset af fru *Fierens*, belgiska till börden och förut tillhörande Paris' »Opéra», hvilken genom sin *Dalila*, drottning *Gertrud* i »Hamlet» och *Fides* i »Profeten» dokumenterat sig såsom en ej mindre öfverlägsen sängerska än ypperlig skådespelerska. Vid hennes sida utmärkte sig, såsom Bertha i sist-

* Af C. F. Lundqvist i hans memoarer (Se Dag. Nyheter artiklar »En blick tillbaka på mitt lif») uppgifves att Tichatscheks gästspel i Göteborg 1864 skulle ha föranlett att han anmodades uppträda på vår opera i »Den stumma» och »Profeten», hvilket skulle ha haft till följd att han engagerades för »Rienzi» 1865. En affisch i vår ego från 1863 visar, att han redan då uppträdde i »Den stumma» hos oss.

Red.

¹⁾ Äfven då förekom i denna tidning en egyptisk korrespondens af undert.

²⁾ Han har emellertid fullständigt öfverlemnadt dess skötsel åt sin fru, en utomordentligt duktig direktis.

nämnda opera, frk. *Magne*, likaså i »Carmens» titelparti. Hr *Flachat* gjorde en synnerligen erkännansvärd don José, hvaremot hjeltetenoren *Soubeyrans* artistiska krafter ej riktigt förslogo till att representera Simson och Johann af Leyden.

Hamlet, hvilken vid sitt första framträdande å »Stora operan» i Paris rönt en utomordentlig framgång, väsentligen tack vare den celebra barytonisten Faures och vår stora landsmaninna Kristina Nilsons magnifika inkarnationer af den danske prinsen och den ljufva Ofelia, men numera knappt uppföres ens på någon fransk teater, har *Thomas*, så lycklig i sin tolkning af Mignon-episoden ur Goethes »Wilhelm Meister», trots en del fint och effekfullt komponerade nummer och scener gifvit ett beklagligt bevis på, att hans tonsättaretalang ej på långt när var vuxen en Shaksperes väldiga genius. Dessutom måste hvarje beundrare af detta funnit sig pinsamt berörd af, att man utan vidare utelemnat sista akten, och då operan sålunda slutar med hjeltinnans död, liksom »Faust» med Margareta, skulle densamma verkat något mera helgjutet med titeln »Ofelia», liksom i Tyskland det Gounodska verket med fog omdöpts till »Margrethe». Det erkännandet bör emellertid obetingadt skänkas *Thomas*, att han bevisat sig såsom en högst spirituell balett-musiker genom det i fjerdte akten inlagda och af företrädesvis italienska dansartister utsökt exekverade divertissemanget »La fête du printemps», hvarjemte framför allt en svensk ej annat än kan känna sig hänförd af den delikata behandling, han gifvit åt vår af Ofelia i hennes vansinnighetsscen i samma akt föredragna och af kören repeterade, härliga folkvisa »Neckens polska»... en hommage af maestron åt den nordiska »näktergal», hvilken kreerade partiet! Till sist en »mention honorable» åt härvarande protagonister, hr *Valette* och fkn *Genévois*. Kedivial-teatern bibehåller alltjemt sin rang af hufvudstadens, ja hela landets mest fashionabla³⁾ och särskildt den muhamedanska societetens favoritscen, der ett flertal loger med hvit tyllbetäckning äro reserverade för haremsdamer, och herrarnes höga tegelfärgade »tarbuch»-hufvudbonader rent af verka generande i parketten. För det trängande behovet af en ny- eller ombyggnad af denna alldeles otillräckligt stora teater har ännu intet åtgjorts. Också har italienska operan i den provisoriska, för ej fullt två år sedan på mindre än en månad konstruerade »Abbas» med utrymme för ett vida större åskådareantal och lägre biljettpris blifvit i ordets bästa bemärkelse populär, till som det der uppträdande sällskapet har att uppvisa flera verkligt betydande för-

³⁾ Oaktadt kediv-familjen i allmänhet lyser med sin frånvaro, är »evening dress» enligt engelskt mod nästan »de rigueur» på de finare platserna.

mågor. Sålunda återhörde vi i *Puccinis* *Tosca* den förträfflige tenoren *Elvino Ventúra*, hvars apparition dessvärre är ovanligt litet adapterad för en »förste älskare»; titelrollen hade en ganska anslående representant i kapellmästarens maka, *Adèle Coniglio*, och *Scarpia* egde en förtjenstfull, om än öfverhöfvan motbjudande framställare i den fransk-amerikanske barytonisten *Challis*. Af stor effekt, om ock ej fullt fri från effektsökeri, hvartill ju ock uppgiften lätt förleder, att ej nämna en något imperfekt språkbehandling⁴⁾, var jemväl hans *Rigoletto*. *Aida Allóros* *Aida* och *Amelia*, i *Verdis* *Ballo in máscera*, öfverträffade om möjligt hennes senast äfven å »Adriano» i Roma presterade *Giocóna*.⁵⁾ Att *Aida*, i hvilken dessutom må framhållas sistnämnde sångare för sin rätt präktige *Amonásro* och *António Sabellico*⁶⁾ för sin sällsynt syperbe öfversteprest, efter hvad vi redan anförde i vår förra korrespondens från Egypten, der blifvit en verklig älsklings-, att ej säga nationalopera, framgår bäst af det faktum, att *Verdis* hänförande verk under denna säsong intager ett hedersrum å repertoaren för begge de Kairoteatrar, hvarmed vi i det föregående sysselsatt oss.

Öfriga musikscener, inklusive de arabiska varietéer, som till »pièce de résistance» hafva den på sin höjd ur kuriositetens intresse remarkabla, groftvållustiga »danse du ventre»,⁷⁾ torde ej förtjena att härstädes uppmärksammas.

Anteros.

Musikbref från Melbourne.

Ett föregående bref har meddelat svenska musikintresserade, att i denna stad, der $\frac{1}{2}$ million menniskor bygga och bo, finnes ej stående opera; en sådan blir väl förr eller senare af behovet påkallad. Nyligen har ett tyskt operasällskap besökt Australien och gifvit en serie operaföreställningar här i Melbourne. »Lohengrin», »Tannhäuser», »Walkyrian», »Faust», »Carmen». »Hans och Greta» m. fl. operor ha uppförts, men den korta tid som gifves kör och orkester till inöfning är gifvetvis orsak till, att ett sådant företag ej kan aflöpa fullt tillfredsställande. På det hela måste man dock ge erkännande åt alla ansträngningar.

⁴⁾ Anmärkningsvärdt är, att undert. veterligt å italienska operascener städs utan undantag hvarje främmande tungomål är bannlyst.

⁵⁾ Se Sv. Musiktidn. 1908, n:o 1.

⁶⁾ Se Sv. Musiktidn. 1908, n:o 1.

⁷⁾ För att deråt förläna mera »lokalfärg» betjenade sig Saint-Saëns till ett balett-motiv i »Simson och Delilas» fjerdte akt af den på sinne bedårande verkan beräknade, smäktande och högst monotona melodier, hvilken, exekverad af en högst primitiv orkester och d:o kör, gemenligen ackompanjerar ifrågavarande »bukdans».

Fru Agnes Jansons utmärkta framställning af Carmens roll i det operasällskapet, som för 7 år sedan gästade Melbourne, kom publiken i dag att att med särskild spänning afvakta årets Carmen, men missräkningen blef stor. Vår landsmaninna räknas ju också såsom en af Englands bästa Carmen-framställarinnor. Så stort var hennes rykte, när hon vid den tiden aflade sitt första besök i dessa trakter, att hon med förbigående af alla inhemska sångkrafter anmodades att sjunga hufvudpartiet vid den kantat som skrefs för och utfördes vid det första australiska parlamentets öppnande. När man vet hur engelska nationer alltid framhålla »sitt eget» såsom det förnämsta och bästa, inses lätt, hur man här utan tvekan ansåg Agnes Janson vara »hufvudet högre än allt folket.» Denna sin rangplats innehar hon fortfarande och har såsom hufvudlärarinna vid universitetets konservatorium gjort det stort gagn och der ingjutit nytt lif, infört gamla former på nya vägar och gjort det svenska namnet heder.

År, 1907, har en stor utställning af kvinligt arbete egt rum här i Melbourne, en utställning af hvad kvinnan kan uträtta ensam utan mannens hjälp, och man finner detta förvånande mycket. Kärnan af utställningen utgöres af australiskt arbete, men äfven andra nationer få deltaga, ehuru ej tälla om pris. Så har äfven Sverige utmärkt sig genom en samling arbeten, hufvudsakligen utställda af Handarbetets vänner. I sammanhang med denna utställning hade stor konsert hållits vid hvilken i stil med det hela endast kvinnor deltagit. All musik som utförts var komponerad af kvinnor, alla sjungande och spelande voro kvinnor, kören bestod af 1500 och orkestern af 150 damer; det hela anfördes af 3 damer omväxlande. På komponisternas särskilda begäran sjöngs hufvudpartiet i festkantaten af fru Janson, hvilket är mycket mera anmärkningsvärdt, såman så mycket som möjligt sökt använda infödda krafter.

Under utställningstiden arrangerades flera konserter att efterfölja invigningskonserten, bland andra anordnades en af fru Janson med uteslutande skandinaviskt program, utförd af henne sjelf samt några af hennes elever jemte andra. Sång- och instrumentalmusik af Söderman, Sjögren, Grieg, Kjerulf, Sinding och Gade gaf den fulltaliga australiska publiken en väl vald profkarta på skandinavisk musik. Sjelf sjöng fru Janson Södermans »Kung Heimer och Aslög», ett par sånger af Grieg samt »Djupt i hafvet».

M. L.

Beethoven är den störste — Mozart den ende.

Giovano Rossini.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

- Febr. 19. Verdi: *Aida* (Aida: frk. Poschner, forts. deb.)
20. Verdi: *Rigoletto* (Gilda, Maddalena, Giovanna, grefvinna Ceperano: frkn. Hesse, Edström, Karlsohn, Lindegren; Hertigen af Mantua, Rigoletto, Sparafucile, greve af Monterone, greve Ceperano, Borsa, Marullo: hrr Ödmann, Forsell, Svedelius, Wallgren, Stiebel, O. Strandberg, Mandahl.)
21. Wagner: *Tannhäuser*.
22. Donizetti: *Regementets dotter*; Mascagni: *Pa Sicilien*.
23. Mozart: *Figaros bröllop*. (grefvinnan, Susanna, Cherubin, Marcelina, Barbarina: frkn. Larsén, Hesse, fru Claussen, frkn. Karlsohn, Lagergren; Greve Almaviva, Figaro, doktor Bartholo, Bazil, Antonio, don Curzio: hrr Forsell, Stiebel, Söderman, Malm, Grafström, Bröderman.)
24. Halévy: *Judinnan*.
- 26, 28. *Festföreställning* med anledn. af 250:de årsdagen af freden i Roskilde. Sångsolister: fru Claussen, hr Forsell, sed. hr Oscár; Dirigent: kapellm. A. Hallén.
27. Tschaiowsky: *Jolantha*. (Jolantha Marta, Laura, Birgitta frkn. Hesse, Karlsohn, Lindegren, fru Bartels; Kung René, hertig Robert af Burgund, greve Vaudemont, Ebn. Jahia, Almeric, Bertram: hrr SELLER- gren, Forsell, Malm, Wallgren, Ericson, Söderman); Foroni: *Advokaten Pathelin*.
29. *Konsert* med biträde af Filharmoniska sällskapet. Solister: frk. Hesse, hrr Ödmann, Forsell, Stiebel. Dirigent: hofkapellm. Järnefelt. Berlioz: Faust.

Oscarsteatern.

- Febr. 19—21. Suppé: *Boccaccio* (Boccaccio: fru Jungstedt, gäst).
- 22—29. Oscar Straus: *En valsdröm* (Ein Walzertraum) operett i 3 akter af Felix Dörmann och Leop. Jacobsson. Öfers. af S. K. (Prinsessan Helene, Överhofmästarinnan, Franz Steingruber, Fifi, Annerl: frk. Grünberg, fruar Rove, Meissner, frkn. Wifstrand, Lindeberg; Joachim XIII, greve Lothar, löjtnant Niki, löjtnant Montsch, Vendolin, Sigismund: hrr Lund, Ringvall, Allum, Strömberg, Svensson, Ralf.)
23. Hervé: *Lilla Helgonet* (uatné).

Vetenskapsakademien.

- Febr. 24. Konsert af pian. frk. Aurora Molander.
26. 3:e Kammarmusikkonsertern af Aulin-kvartetten i fören. med prof. Fr. Neruda. Rob. Schumann: 1. Pianotrio, D-moll; 2. Stråkkvartett, A-moll; 3. Pianokvartett, Ess-dur; Biträdande pianist: frk. Märtha Ohlson.

Musikal. akademien.

- Febr. 21. Afskedskonsert af Vivien Chartres. Biträdande: hr Edv. Svensson.
24. Visafton af fru Anna Norrie.
25. Nya Filharmoniska sällskapets 1:a abonnemangskonsert. Solister: frk. Hesse, hrr Ödmann,

Forsell, Stiebel. Dirigent: hofkapellm. Järnefelt; orkester: hofkapellet; Program: H. Berlioz: Faust (La damnation de Faust)

28. Konsert af Ernst von Dohnanyi. Beethoven: Sonater: F-moll (Appassionata); Fiss-dur op. 73, A-dur, op. 101, E-dur, op. 109, F-dur, op. 10 n:o 2.

Verdis »Rigoletto» har återupptagits med samma rollbesättning som i höstas. Äfven har förekommit en repris af Tschaiowskys behagliga enaktsopera »Jolantha», som förra våren uppfördes med fru Valborg Svärdestrom-Werbeck som gäst. Fröken Hesse hade nu öfvertagit att framställa den rörande bilden af den blinda kungadottern och fyllde sin uppgift på bästa sätt. Hr SELLERgren anmälades före operans början såsom indisponerad men ville dock sjunga sitt parti för att icke operan skulle inställas. Han lyckades också rätt väl däri. Man måste beklaga att hr SELLERgren af hälsoskäl snart lämnar operan, där hans vackra stämma och ståtliga figur kommer att saknas i basrollerna. Herr Forsells kraftprof i hertigens aria framkallade naturligtvis kraftiga applåder. — Med anledning af att 250 år hade förflutit sedan freden i Roskilde, som återgaf oss landets syd- och västgäste kustprovinser, gafs å operan en fästföreställning, slutande sig till andra dagens festligheter i hufvudstaden med tal, musik och illumination. Operafesten högtidliggjordes med närvaro af konungen samt prinsarna Carl och Eugen. Vid ridåns uppgång såg man scenen fylld af den amfiteatraliskt placerade samlingen af herrar och damer, hvilka skulle utföra körsången för aftonen. Då konungen, som nu för första gången såsom sådan inträdde i hoflogen, reste sig den högtidsklädda publiken och kuugssången uppstämades af orkestern och kören, åtförd af fanfar. Förra hofkapellmästaren A. Hallén, hvars fosterländska kantat »Sverige» var aftonens förnämsta musiknummer, tjänstgjorde denna dag som dirigent. Föreställningen inleddes med Ludv. Normans »Festouverture», hufvudsakligen bygd på arian »Ädla skuggor, värdade fäder» ur Naumanns opera »Gustaf Vasa». Därefter följde en prolog, sedan den näranda kantaten (komp. till utställningen i Norrköping för ett par år sedan), hvari fru Claussen och herr Forsell sjöngo solopartierna. Kantaten har fem afdelningar, 1 Urbygden, 2 Till fäderns minne (med barytonsolo), 3 Saga i folkviston (»Det sitter en dufva på liljekvist», med sopransolo), 4 Vak upp! (Ord af Oscar Fredrik), 5 Hymn till fosterlandet. Kantaten innehåller åtskilliga vackra partier, särdeles det fosterländska stämningsfulla slutnumret. Efter kantaten utfördes ett dramatiskt stycke »På slottet Elbing» (af biskop Th. Strömberg) och till sist gäfvos två vackra tablåer »Tåget öfver Bält» (arrang. af hr C. A. Söderman)

och Apotheos med Carl X Gustafs staty, omgifven af svenska folket i nationaldräkter. Tablåerna ledsagades af musik, som äfven utfyllde mellanakterna. I pjesen sjöng herr Oscar, som innehade en roll i den, till luta en sång, komp. af fru Ellen Sandels. Föreställningen upprepades sedan.

På Oscarsteatern har fru Jungstedt strax efter operagästandet fortsatt uppträdandet som Boccaccio, till d. 21 febr., hvarefter följde teaterns nyhet »En valsdröm» af O. Straus, hvilken operett gjort stor lycka i utlandet. Vi ha ännu icke fått tillfälle att göra bekantskap med nyheten likasom ej heller med den musik som andra af våra teatrar haft att bjuda.

Om vi i fråga om konserter under sista hälften af februari skola följa kronologisk ordning, ha vi först att nämna den lilla violinvirtuosen Vivien Chartres afskedskonsert i Musikakademien d. 21 febr., som inleddes med Bruchs G-moll-konsert. Vidare lät hon höra af Dvorák: Humoresk, Fauré: Berceuse, Schubert: L'abeille, Vieuxtemps: Fantasia appassionata, Godard: Allegro de concert samt Rossini-Paganini: Moïse, variationer på G-strängen, utförda på en »mästareviolin», å hvilken endast denna sträng finnes. Instrumentet är en gåfva af hennes lärare prof. Sevcik. Vid pianot fungerade äfven nu hr Edv. Svensson. Den underbara miniatur-virtuosen utförde detta program lika mäteriskt och hänförande som de förra, och den alltför fåtaliga publikens bifall och inropningar ville aldrig taga slut efter sista numret. De som försummat att göra bekantskap med detta förtjusande underbarn ha gått miste om verkligt stor konstnärning. En visafn i samma lokal af fru Norrie med inledande kåseri om konsten att sjunga visor erbjöds oss ej tillfälle att bevista. Samma afton, d. 24 febr. hade frök. Aurora Molander konsert i Vetenskapsakademien. Den unga pianisten, hvars betydande talang vi lärde känna på hennes lärares, prof. de Greefs, konsert i höstas, bjöd på ett storpianistiskt program af Preludium, koral och fuga af César Franck, Aria och variationer af Händel, Beethovens sonat, op. 27, no. 1, Intermezzo & Capriccio af Brahms samt H-moll-sonat af Chopin. Frk. M. gick väl i land med sin stora uppgift. Musikal. akademien lämpar sig dock bättre för en pianosolist, helst med sådant program. Filharmoniska sällskapet hade, som man kunde vänta, fullt hus på sin konsert, som också sedan måste upprepas på kgl. teatern. Programmet var Berlioz' »Faust». (»Damnation de Faust») detta storslagna verk, åt hvilket man i utlandet äfven gifvit scenisk framställning. Solister för aftonen voro frk. Hesse (Margareta), hrr Ödmann (Faust), Forsell (Mefistofeles) och Stiebel (Brander). Kapellm. Järnefelt dirigerade och hofkapellet medverkade.

Som vanligt gjorde instrumentalnumren, särdeles Rakoczymarschen, luftandarnes dans och irrbloss-musiken stor verkan, men äfven körerna, särskildt påskhymnen, innehålla präktig musik likasom solpartierna ett och annat vackert. Bland dem framstår särskildt Mefistos bekanta serenad, ypperligt tolkad af herr Forsell, som mycket dramatiskt utförde sitt parti. Närmare detaljer om verket, som förut här omnämnts, sakna vi utrymme att meddela. D. 26 febr. gaf Aulin-kvartetten jämte prof. Fr. Neruda sin 3e kammarmusiksoaré. Programmet upptog endast Schumann: 1. Pianotrio, D-moll; 2. Stråkkvartett A-moll; Pianokvartett, Ess dur; allt välkända verk. Fröken Märtha Ohlson medverkade som pianist. Då soarén, malplaceradt nog, gafs på samma dag, som Roskildefestföreställningen på Operan, hvars nyhet i musikkväg kräfde närvaro der, blef oss ej tillfälle att bevista kammarmusik-soarén. — Ernst von Dohnanyi, den förstklassiske pianisten och framstående komponisten, med hvilken vi hade nöjet göra bekantskap i höstas, har åter gästade hufvudstaden och konserterat i Musikaliska akademien, märkvärdigt nog utan att samla fulltalig publik. Första konserten d. 28 febr. var en Beethoven-afton, då han utförde sonaterna i Fiss-dur, A-dur (op. 101), E-dur (op. 109), F-dur (op. 10) och appassionatan. På en matiné i samma lokal spelade han Bachs Chromatiska Fantasi och Fuga, Schuberts sonat op. 42, A-moll, sina rätt intressanta kompositioner »Vier Rhapsodien» op. 11 (Allegro, Adagio capriccioso, Vivace, Andante lugubre), Variationer, F-moll af Haydn, 2 mazurkor af Chopin, B-moll, C-dur (op. 56 no. 2), och hans Nocturne op. 15 no. 1 samt slutligen Liszts Ungerska Rhapsodi no. 13. Efter hans afskedskonsert få vi tillfälle att ytterligare omnämna den utmärkte konstnären och hans spel.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kungl. teatern. Då grosshandlaren Thiels chefskap efter kammарherre Buréns afgang endast blef ett provisorium, blef nödigt att skrida till nytt val för platsens besättande. Vid extra stämma d. 27 febr. i Operahusets foajé beslöt K. teaterns aktiebolag att antaga ett förslag till kontrakt mellan styrelsen och direktör Albert Ranft, förut innehafvare af Oscarsteatern, Svenska och Södra teatrarne samt Östermalmsteatern. Ett förslag om stämans ajournering på 14 dagar med anledning af en af många omfattad plan att erhålla den musikintresserade kapten J. af Sillén till operans ledare, hade uppgjorts väl sent för behandling på

stämmen. Det vann ej heller majoritet. I konselj d. 28 blef också det nya kontraktet mellan kronan och kgl. teaterns aktiebolag godkändt, enligt hvilket åt direktör Ranft öfverlättes upprätthållandet af Operans verksamhet under 3 år.

Musikaliska akademien höll d. 27 febr. ordinarie månadssammankomst under ordförandeskap af justitierådet Karl Silfverstolpe. De till dagens sammanträde utsatta val af suppleanter i förvaltningsutskottet och läroverksstyrelsen uppskötos till nästa sammanträde. Vidare anmäldes att akademien genom testamentariskt förordnande af framlidna lärarinnan vid musikkonservatorium, fröken Hilda Thegerström, erhållit en donation, som skulle benämnas »Franz Berwalds pianofond» och hvaraf räntan framdeles skulle användas till stipendier åt två elever i pianospelning. Slutligen anmäldes gifva till akademiens bibliotek af fröken Hildegard Werner.

Dramatiska teatern har börjat uppföra Sofokles »Antigone» med Mendelssohns musik.

Svenska teatern har under säsongen flera gånger uppfört Shakspeares »En vintersaga» med F. v. Flotows musik.

Konsertföreningens 4:e och sista abennemangskonsert för denna säsong eger rum den 13 mars i Musikaliska akademien med hr Wilh. Stenhammar som solist.

Konsertföreningen hade den 24 febr. sammanträde i Musikaliska akademien under ordförandeskap af öfverdirektör John May. Föreningens utgifter under spelåret belöpte sig till 18,754 kr., däraf, öfver 12,000 kr. på orkersterns konto. Styrelsen beviljades tacksam ansvarsfrihet. Till föreningens hedersledamot valdes fru Rosa E. Nachmanson, som visat ett synnerligen lifligt intresse för föreningen alltifrån dess stiftande, samt professor Henri Marteau.

Musikaliska konstföreningens af flera särskilda omständigheter försenade årstryck för 1906 har i dessa dagar utdelats till ledamöterna. Årstrycket utgöres af Hugo Alfvéns »Vid sekelskiftet», kantat för solo, kör och orkester, klaverutdrag med text, samt Stenhammars »Ithaka», dikt af Oscar Levertin, för baryton och orkester, klaverutdrag med text.

Föreningen som nästa år kan fira sin 50-åriga tillvaro, har, som bekant, till ändamål att främja den svenska tonkonsten genom att inköpa och till trycket befordra företrädesvis större, förut icke utgifna, värdefulla tonverk af svenska tonsättare. Årsavgiften utgör kr 4., och hvarje ledamot är berättigad att erhålla ett exemplar af

årstrycket. Anmälningar om inträde i föreningen mottas af sekreteraren, adr. Musikaliska akademien, Stockholm.

Dir. Albert Lindström, organisten i S:t Jakobs kyrka, förbereder sin sedvanliga årskonsert i densamma, hvilken torde komma att gifvas i denna månad.

Emil Sjögren-konsert. Den 31 mars kommer, efter hvad som nu är bestämdt, vår utmärkte tonsättare, organisten i S:t Johannes, Emil Sjögren att gifva kompositions-konsert härstädes, hvarvid den från hans föregående konserter här bekante franske violinisten Mangeot medverkar.

Vid Roskildefesten, af Borgarskolan gifven d. 26 febr. i K. F. U. M.-lokalen, förekom jämte föredrag kör-sång af Stockholms sängarförbund under dir. Gentzels ledning. Därjämte utfördes Karl Valentins komposition till Snoilskys sång vid aftäckningen af Carl X Gustaf-stoden i Malmö. Söngen utfördes af hr G. Sjöberg som solist och kompositören vid pianot.

Matiné i Katarina kyrka till förmån för Stockholms brefbärares änke- och pupillkassa var d. 23 febr. anordnad under medverkan af operasångerskan fru Hellström-Oscar, operasångaren Wallgren, violinisten fru Munthe-Sandberg, direktör Gustaf Hägg och Bellmanskören under dir. Erik Åkerbergs ledning. Ett rikhaltigt program med nummer af in- och utländska kompositörer utfördes mycket förtjänstfullt.

Frans Hedberg 80 år. Vår förtjänstfulle teaterförfattare och skald, Frans Hedberg, fyllde den 3 mars 80 år och blef då på sin födelsedag rikt hyllad med adresser, lyckönskningar och blommor. På aftonen gaf Svenska teatern till förmån för jubilaren hans vackra och populära skådespel »Bröllopet på Ulfåsa», efter hvars slut den närvarande författaren måste framträda på scenen och mottaga publikens varma hyllning jämte en väldig lagerkrans från teaterns artister, äfvensom en sådan öfverlämnades åt honom af Dramatiska teaterns vägnar. Hedberg har, som bekant, varit intendent vid Kgl. stora teatern 1871—81, lärare i deklamation vid Kgl. teatrarne 1862—81 och vid konservatoriet samt öfversättare af åtskilliga operatexter. För hans rika litterära verksamhet, hans många verk för teatern etc. kunna vi här ej redogöra. Den gamle författaren är ännu vid full vigör och verksam som förr.

Göteborg. På Stora teatern har under januari och första dagarna af februari Ranftska operettsällskapet fortsatt sejouren och af pjäser med musik uppfört »De båda pratsjuka»,

»Lilla Helgonet», Millöckers »Trollslottet», »Den sköna Helena», »Zigenarbaronen» och »Dockan». För öfrigt har i fråga om musik Orkesterföreningen varit dominerande. För programmen å dess konserter må här redogöras. På årets första konsert utfördes symfoni af Mozart, D-dur; Bizet: »Arlesienne»-suite; Weber: »Aufforderung zum Tanz». Konserten d. 5 jan. upptog af Beethoven: »Fidelio-uvertyr»; Händel: Concerto grosso, F-dur; Smetana: uvertyr till »Brudköpet»; Rubinstein: Balettmusik ur »Ferramors». En populär konsert dagen derpå hade följande program: Cherubini: uvertyr till »Anacreon»; Mozart: Andante ur stråkkvartett, F-dur; Beethoven: Gratulationsmusik och Turkisk marsch ur »Athens ruiner»; Nicolai: uvertyr till »Muntra fruarna»; Humperdinck: Jon Blunds visa ur »Hans och Greta» samt Joh. Strauss: »Geschichten aus der Wienerwald», vals. Den 2:a abonnemangskonserterna gafs d. 10 jan. med biträde af den utmärkte, i Böhmen födde, violinvirtuosen och medlemmen af Joachim-kvartetten Karl Halir. Programmet upptog: Cesar Franck: Symfoni, D-moll; Mendelssohn: Violinkonsert; Wagner: Förspel till »Mästersångarne». D. 20 jan. gaf Filharmoniska sällskapet sin 1:a årskonsert med sångaren W. Klein från Stockholm samt hrr M. Schachtel och Knut Bäck som solister. Dervid utfördes, J. S. Bach: Kantat N:o 131; Beethoven: Fantasie C-moll, op. 80, för piano, kör och orkester; Wagner: Första aktens slutscen ur »Parsifal». En populär konsert d. 26 jan. hade följande program: Beethoven: Uvertyr till »König Stephan»; Mozart: Adagio ur stråkkvartett N:o 3, G-moll; Rameau: Ballettsuite; Schubert: Symfoni H-moll; Berlioz: Uvertyr till »Benvenuto Cellini»; Symfonikonserterna d. 29: Cherubini: Uvertyr till »Vattendragaren»; Saint-Saëns: konsert för violoncell (hr Ad. Corda) och ork.; Beethoven: Symfoni, F-dur. En symfonikonsert, som d. 22 jan. skulle gifvits med biträde af kammarsångaren Vilh. Herold, blef uppskjuten till 3 febr. och dervid uppfördes: Mendelssohn: Symfoni A-moll; Massenet: aria ur »Cid», (hr Herold); Wagner: Täfelingssång ur »Mästersångarne», (hr Herold); Charfreitags-Zauber ur »Parsifal» och Graalsberättelsen ur »Lohengrin» (hr Herold). Den 7 febr. gafs 3:e abonnemangskonserterna under medverkan af tyske pianovirtuosen Arthur Schnabel. Programmet upptog: Tschaikowsky: Symfoni N:o 5, E-moll; Mozart: Konsert, D-moll, för piano och ork.; Chopin: Berceuse (hr Schnabel); Beethoven: »Leonora»-uvertyr N:o 3. Den 5 febr. gafs en romans-afton af hr Herold och dagen förut konserterade Kathleen Parlow.

Från våra grannland.

Helsingfors. Jan. 1—Febr. 9. Teatrarne här ha, som vanligt, haft mest dramatiska program. Ett par repriser af folkpjäser med musik ha ägt rum nämligen »Stockflötarne» på Svenska teatern och »Tukkijoella» på Finska. T., som äfven uppfört »Regina von Emmeritz» med Södermans musik. På Runebergsdagen, d. 4 febr., förekom äfven sång å teatrarne till dagens firande.

Konsert gafs i Finska teatern, med orkester, af violinvirtuosen Eugen Ysaye d. 2 jan. och d. 13 samt 15 jan. konserterade den ansedde pianovirtuosen Leopold Godowsky i universitetssalen, bl. a. spelande Beethovens sonat op. 27, Ess-dur, Schumanns »Carnaval» och ett par egna bravour-nummer, »Kontrapunktiska Valskapriser» öfver J. Strauss' »Läderlappen» och »Künstler-leben». — Filharmoniska sällskapet gaf sin 5:te symfonikonsert d. 20 jan. med violinisten Leo Funtek, som solist. Programmet upptog: 1. Cesar Franck: Fragment ur symfonisk dikt »Psyche»; 2. Emile Jacques-Daleroze: Concert symphonique för violin; 3. Tschai-kowsky: Symphonie N:o 6 (pathétique). 22 jan. konserterade fru Maikki Järnefelt, biträdd af pianisten M. Funtek; d. 24 jan. en pianist Alexandrine Stjernvall, biträdd af pianisten Michael Bichter. Programmet innehöll: Brahms: Variationer för 2 pianon; Cesar Cui: Notturmo. Intermezzo; Saint-Saëns: Prélude et Fugue, Le rouet d'Omphale; Arensky: Suite, op. 15; Racamaninoff: Fantasi, op. 5. Fru Leander-Flodin konserterade d. 27 jan., biträdd af sin man, mag. Karl Flodin. Den 3 febr. gafs 3:e symfonikonserten af Filharmoniska sällskapet med biträde af den utmärkte spanske violinvirtuosen Joan Manén enl. följande program: 1. Beethoven: Symfoni N:o 7; Mozart: Violinkonsert; D-dur. 3. Polossen: 3. Introduktion, andante och variationer öfver ett tema af Tartini för violin; 4. Dvorák: Uvertyr »Carnaval». — Populärkonserterna i Societetshuset ett par gånger i veckan ha fortgått som vanligt. Filharmoniska sällskapet har dessutom gifvit sin 10:de och 11:te folkkonsert, 12:te och 26 januari.

Kristiania. Jan. 1—Febr. 7. Nationalteatern har af pjäser med musik under denna tid fortsatt uppförande af »Den glada änkan» och äfven gifvit »Fossegrimen». D. 19 gafs der en symfonikonsert med biträde af frök. Kathleen Parlow enl. följande program: 1. Berlioz: Uvertyr till »Benvenuto Cellini»; 2. Tschai-kowsky: Konsert för violin och ork.; 3. Tschai-kowsky: »Danse arabe»; 4. G. F. Lange: Miniaturmarsch; 5. Glazounow: Méditation och Paganini: Hexentanz (frk. Parlow); Liszt: »Les Préludes», symfon. dikt. På Fahlströms teater har fort-

satts med uppförande af »Geishan» (fru Cally Monrad, gäst) och »Sneehvide», på Centralteatern med »Surcouf» och »Emigranten». — Från 9 till 17 jan. gäfvos här 4 konserter af violinisten Kathleen Parlow. Ett par konserter ha gifvits af pianisten Birger Hammer med biträde af nationalteaterns orkester. D. 17 konserterade sångerskan Gerda Fahlroth med biträde af fru Olga Brün, som utförde pianosoli. Sångprogrammet hade, af svenska tonsättare, namnen Stenhammar, Widén, Aulin, Peterson-Berger, hvarjämte förekommo svenska folkvisor. Pianisten Frithiof Backer-Gröndahl konserterade d. 25 jan. under medverkan af sångerskan fru Emelie Ulrich. Konsertgifvaren spelade bl. a. Schumanns konsert, A-moll och Tschai-kowskys B-moll. Vid en andra konsert d. 29 biträdde honom sångerskan Karen Kaurin. En kyrkokonsert gafs d. 31 af Holters körförening och i Tivoli Cirkus har under Ole Olsens direktion gifvits en »militär-monsterkonsert» med orientaliskt program.

Till chef för nationalteatern har efter Björn Björnson valts författaren Vilhelm Krag.

Köpenhamn. Jan. 1—Febr. 5. Kgl. teaterns pjäser med musik under denna tid ha utgjorts af »Bajader», »Maskerade», »Hvita frun» (med hr Franz Naval som gäst), »Eventyr på fodreisen», »Werther», »På Sicilien», »Elverhöj», »La Traviata», »Orfeus och Eurydike», »Carmen», »Regementets dotter» samt baletterna »Fjernt fra Danmark» och »Coppelia». Dagmar-teatern har fortfarande gifvit Rye-Ennas »fantasi», »Bellman», Cassinoteatern »Aladdin» och Fredriksbergs-teatern »Mikadoen» samt »Nitouche». Konsert gafs d. 8 jan. af hrr Louis Glass och Georg Hoeberg. En 10-årig rysk violinist Mitja Itkis har 3—11 jan. gifvit tre konserter, biträdd af en pianist Alfr. Calzin. En sångsoaré gafs d. 13 jan. af fröken Ellen Beck. D. 20 jan. gaf Fini Henriques-kvartetten sin 3:dje konsert under medverkan af pianisten fru Agnes Adler. Programmet upptog: Smetanas »Aus meinem Leben», Beethovens Kreutzer-sonat och Ess-dur-kvartett af Mendelssohn. D. 22 jan. hade Julius Röntgen från Amsterdam, Griegs vän, föreställt en konsert för uppförande af hans efterlemnade verk. Fröken Beck och Svendsen-kvartetten biträdde dervid. De verk som programmet upptog voro en Trio, 2 satser ur en stråkkvartett, flere sånger och tre pianostycken. D. 23 och 31 konserterade här Kathleen Parlow, d. 29 gafs en sångafton af Kamma Oehlenschläger. Vid Filharm. sällskapets 1:a konsert medverkade som solist violinisten Alexander Petschnikoff.

Till salu.

Notskåp

i tre etager med luckor,
Linnégatan 18, 3 tr. t. v.

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af
Svensk Musiktidning, flera årgångar,
säljas billigt å tidningens expedition.

OBS! Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan
musikbilaga, erhållas till nedsatt
pris endast kontant å expeditionen.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gam-
la tider, Valse mignonne, God
natt! af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

Säljes och rekvideras hos Svensk Musik-
tidnings Expedition, Kammakaregatan 6.

— Svensk Musiktidning. —

Nordiskt Musikblad. — 28:de årg., — för hvarje musikaliskt hem —
utgifves 1908 efter samma plan som förut, innehållande **populär läs-
ning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier** etc. Tidnin-
gen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kro-
nor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expedition-
en, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musik-
handeln, å posten och tidningskontor. I landsorten bäst å posten.**

Obs! Nyttan af en musiktidning för musikkildningen i hemmet torde ej
kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förva-
ras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för ut-
gifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklivet är högst och rikast
utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för mu-
siklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks huf-
vudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

Albumblad.

5 Melodiska tonstycken

af

Adrian Dahl.

(Romans. Humoresk. Perpetuum
mobile. Aftonstämning. Marche
trionphale) — **Prisbelönt musik-
bilaga** — finnes till salu å 1 kr. å
Svensk Musiktidnings Expedition.

Å Svensk Musiktidnings Expedition,
Kammakaregatan 6, samt i bok- och
musikhandeln finnes till salu

**MELODISKA
MINNESBLAD**

4 Pianostycken — *Barcarole, Mazur-
ka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J.
Huss. Pris 1 kr.

I Bok- och musikhandeln finnes
att tillgå

**Schumann-
Album** ♣ ♣

med porträtt af
Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: *Inträde i skogen* —
Jägaren på lur — *Fughetta* — *Små-
stycke* — *Fantasi-Dans* samt sång:
Folkvisa med svensk och tysk text.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god tek-
nisk och verkligt musikalisk utbildning,
meddelas af undertecknad till moderat
pris. Anmälan kan äfven ske skrift-
ligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och
3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.
Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården.
Frans J. Huss.

PIANOMAGASIN.

Svenska Pianinos: Största lager
från J. G. Malmström, Kungl. Hofle-
verantör, S. Andersson, Bergqvist &
Nilsson, I. P. Löfberg & Co, Sta-
venow & Co m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwech-
ten, Steinweg Nachf. och Uebel &
Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmström, Stein-
weg Nachf. m. fl. — Orglar: från Ma-
son & Hamlins världsberömda firma.
Begagnade instrument tagas i ut-
byte.

Gust. Pettersson & Co,
13 Malmströmsgatan 13, Stockholm.

OBS! Värdefull nyhet!

För piano, två händer.

SCHERZO

af Emil Sjögren

tillagnadt fru Valfrid B:son Lind.

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNING EXP.

Vackert Kartong-porträtt,

kabinettkortsformat, af Fröken

Hilda Thegerström

finnes att köpa till pris af 50 öre
i Musikhandeln, Allm. Tidningskon-
toret och å

Svensk Musiktidnings Exp.,
Kammakaregatan 6.

INNEHÅLL.

Richard Wagner. Död d. 13 febr. 1883
(med porträtt). — Från Faraonernas land.
Thomas' »Hamlet», af Anteros. — Musik-
bref från Melbourne af M. L. — Från sce-
nen och konsertsalen. — Musiknotiser från
hufvudstaden och landsorten, från våra
grannland och andra land. — Annonser.